

ALINGSÅS KOMMUN
kommunstyrelsen@alingsas.se

2023-06-21

1 (22)

Dnr SI 2022:8227

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Alströmergymnasiet sektor 3 i Alingsås kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Alströmergymnasiet sektor 3 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de ämnesplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetsätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Alströmergymnasiet sektor 3 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever ges samma förutsättningar, oberoende av könstillhörighet.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver anpassa undervisningen i innehåll och arbetssätt så att samtliga elever blir stimulerade och utmanade utifrån sina individuella förutsättningar för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver, i delaktighet med samtliga elever, arbeta samlat för att upprätthålla och skapa gemensamma förhållningssätt och strategier för en god studiero i alla klasser/grupper.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och följa upp att samtliga lärare har förutsättningar att samverka och att lärarna samverkar kring kvalitetssäkring av sina bedömningar och betyg i syfte att skapa likvärdighet.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **18 december 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022: 8227) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Alströmergymnasiet sektor 3 leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Skolinspektionens granskning visar att de flesta, men inte alla lärare har möjlighet att samverka med varandra och det finns heller inte en regelbunden samverkan mellan lärare och elevhälsa utan att den sker endast vid behov. Rektorn ser till att förutsättningar för lärande finns i kollegiet där ansvar och mandat för skolans specialfunktioner är tydliga och nya lärare får en introduktion som följs upp av rektorn. Rektorn följer upp skolenhetens kunskapsresultat men det finns ingen systematisk uppföljning av värdegrundsarbetet i lärarnas undervisning. Det saknas också en regelbunden och systematisk uppföljning av de skolutvecklingsområden som skolenheten beslutat att arbeta med. På skolenheten saknas ett jämställdhetsarbete som genomsyrar undervisningen trots att rektorn har kännedom om att elevernas kunskapsresultat skiljer sig utifrån ett könsperspektiv.

Ledning och organisation

Skolinspektionens granskning visar att det till viss del finns en ändamålsenlig organisation där flertalet, men inte alla lärare har möjlighet att samverka med varandra och det finns heller inte en regelbunden samverkan mellan elevhälsan och lärarna utan detta sker endast vid behov. Rektorn ser till att ett lärande, som ger avtryck i undervisningen, sker i kollegiet och för de specialfunktioner som finns på skolenheten är ansvar och mandat tydliga. Enligt inskickad dokumentation och intervjuer träffas lärarna varje vecka i sina arbetslag och i ämnesmöten. Lärarna samverkar både kring elevrelaterade frågor och utveckling av undervisningen vid de olika mötena och beroende på forum är det programledare eller förstelärarna som i huvudsak styr innehållet. Då elevernas frånvaro ökat under och efter pandemin har ett skolutvecklingsområde diskuterats och arbetats fram. Andra frågor som diskuteras för att utveckla undervisningen är lässtrategier utifrån att elevernas läsförmåga sjunkit över tid. Rektorn träffar programledare och förstelärare varje vecka för att planera och följa upp dessa möten och hen deltar också i dem vid behov. Det finns dock lärare, som tillhör olika arbetslag och som formellt aldrig träffas och därmed inte har möjlighet att samverka kring den aktuella gruppen utifrån undervisningen och

eleverna. När det gäller samverkan mellan lärare och handledare på arbetsplatser där elever gör APL så sker det vid handledarträffar en gång per termin, vid programråd och vid den handledarutbildning som yrkeslärarna håller i för nya handledare. I intervju beskriver lärare och representanter för elevhälsan att samverkan dem emellan endast sker vid behov och inte med regelbundenhet. Tidigare har det funnits en struktur då elevhälsan deltagit med regelbundenhet i de olika programlagens möten men att de nu arbetar mer behovsanpassat.

Ytterligare visar granskningen att rektorn ser till att nya lärare får introduktion och stöd men att skolans arbets- och förhållningssätt inte tillämpas av alla lärare vilket beskrivs under område *studiero*. Av intervjuer och inskickad dokumentation framkommer att nyanställda lärare får stöd i det arbetslag som hen tillhör. Vidare sker introduktion och uppföljande samtal med rektorn. Alla nyanställda lärare får en uppstartsdag med introduktion av skolans rutiner, system samt arbets- och förhållningssätt.

Uppföljning och analys

Skolinspektionens granskning visar att rektorn till viss del följer upp och analyserar skolenhetens arbete för att få en god grund för utveckling av undervisningen. Rektorn följer upp skolenhetens kunskapsresultat men hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen följs inte upp på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt. Vidare har insatta skolutvecklingsinsatser inte systematiskt följts upp. Genom inskickad dokumentation och i intervjuer framgår att rektorn tar del av de uppföljningar och analyser lärarna gör, både individuellt, i ämnesgrupper och i arbetslag. Därefter tar rektorn vid, utvärderar och sammanställer resultaten inför en årlig kvalitetsrapport. Huruvida undervisningen genomsyras av ett värdegrundsperspektiv uppger rektorn att hen har stort förtroende för lärarna att genomföra undervisningen med värdegrunden i fokus och därför mycket sällan följer upp att så sker även om hen har tillgång till alla lärares lektionsplaneringar. När det gäller att följa upp undervisningen gör rektorn det främst på medarbetarsamtal, genom kursutvärderingar och utifrån informella samtal med elever och lärare. I intervju säger rektorn att hen brukar göra lektionsobservationer men inte gjort det under det senaste halvåret men majoriteten av de intervjuade lärarna har aldrig fått ett besök av rektorn i sin undervisning.

Av Skolinspektionens granskning framkommer att rektorn följer upp elevernas kunskapsresultat utifrån ett brett spektrum där även APL inkluderas. Rektorn följer resultaten i klasser och kurser över tid och utifrån det gör insatser, till exempel kommer man under nästa läsår arbeta med pojkars lärande och resultat utifrån specifik litteratur då man sett att pojkars kunskapsresultat är lägre än flickornas på

skolenheten. Ytterligare finns elever som för närvarande inte klarar målen för matematik 1 och svenska 1 vilket innebär att en annan tjänstefördelning är aktuell inför nästa läsår där elever i behov får ytterligare lärarresurser. Utifrån analys efter läsår 21/22 beslöt rektorn tillsammans med lärarna att skolenheten under innevarande läsår skulle arbeta med flera utvecklingsområden, bland annat arbetar man med nu "elevansvar" vilket innebär att skapa tydliga ramar och förutsättningar för exempelvis inlämningar och examinationer. Detta i syfte att öka elevernas stimulans och motivation för skolarbetet. Lärarna och rektorn har identifierat att eleverna behöver ta ett större ansvar för sina studier och sitt lärande samt att frånvaron ökat bland eleverna på sektorn men det framkommer inga förklaringar till hur detta utvecklingsområde relateras till undervisningens genomförande och hur skolenheten arbetar med elevernas delaktighet, stimulans och motivation som beskrivs i område *Undervisning*. Ett annat område som skolenheten arbetar med är lästräning. Detta då rektorn och lärarna noterat att elevernas läsförmåga blivit sämre och att de läser allt mindre. I intervju beskriver lärarna att de upplever att det startas upp flera skolutvecklingsområden som sällan följs upp eller utvärderas. Rektorn anser att hen till viss del följer upp skolenhetens utvecklingsområden men att hen måste prioritera och där andra ärenden behöver ges företräde så som att hantera kränkingsärenden.

Jämställdhetsarbete

Av granskningen framgår att det på skolenheten finns ett visst arbete gällande jämställdhet men att rektorn tydligare behöver styra det så att det genomsyrar alla ämnen, är systematiskt och strukturerat. Av intervjuer och inskickat material framkommer att rektorn har kännedom om hur elevernas kunskapsresultat och hur upplevelser av trygghet ser ut utifrån ett könsperspektiv. Det finns dock inget gemensamt, systematiskt eller strategiskt arbete kring jämställdhet på skolenheten även om elever, lärare och rektorn beskriver att det på olika sätt tas upp ett jämställdhetsperspektiv i undervisningen, främst om det står uttalat i det centrala innehållet i en specifik kurs. Om och på vilket sätt jämställdhetsperspektivet kommer in i de olika kurserna är inget som rektorn följer upp men hen ser exempelvis att pojkarnas kunskapsresultat är lägre än flickornas på skolenheten och därför ska lärarna under nästa läsår läsa gemensam litteratur som behandlar pojkars lärande och resultat och efteråt diskutera vad de läst i bokcirkel. På skolenheten är en majoritet av eleverna flickor och rektorn uppger i intervju att hen uppfattat utifrån samtal med eleverna att killarna säger att de känner sig i underläge då de är färre. I syfte att bemöta detta avser rektorn att lägga fokus på att utveckla mentorskapet för att kunna

möta elevernas behov bättre och detta kommer vara ett fokusområde på skolenheten nästa läsår.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever ges samma förutsättningar, oberoende av könstillhörighet.

Skolinspektionens granskning visar att det på Alströmergymnasiet sektor 3 saknas ett strategiskt jämställdhetsarbete. Även om rektorn följer upp vissa resultat och identifierar mönster avseende könsskillnader så saknas ett strategiskt jämställdhetsarbete för att komma tillrätta med skillnaderna.

Enligt skollagen och läroplanen ska skolan aktivt och medvetet främja flickors och pojkars lika rätt och möjligheter oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar att synliggöra och motverka könsmönster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn påbörjar ett strategiskt jämställdhetsarbete för att säkerställa att alla elever, oavsett könstillhörighet, ges samma förutsättningar att lära och utvecklas. Ett sätt att utveckla ett strategiskt jämställdhetsarbete kan exempelvis vara att rektorn på medarbetarsamtal systematiskt följer upp hur lärarna aktivt och medvetet arbetar med jämställdhet i undervisningen. Rektorn behöver också följa upp undervisningen för att undersöka om det finns strukturer som bidrar till att skapa och vidmakthålla könsskillnader. Det kan vidare handla om att rektorn följer upp att lärare tar vara på de moment som finns i kursplanen för att undervisa om jämställdhet. Undervisningen ska stimulera eleverna att diskutera jämställdhet i samhället och i skolan. Rektorn kan också behöva följa upp att lärare på ett medvetet sätt speglar dessa värderingar i undervisningens innehåll och i sin ämnesdidaktik. Ytterligare ett sätt kan vara att rektorn utformar gemensamma strategier på skolenheten för hur jämställdhet inkluderas och genomsyrar undervisningen. Rektorn behöver försäkra sig om att varje lärare och all personal på skolan verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen
Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen
Lgr22, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Eleverna på Alströmergymnasiet sektor 3 får en undervisning som i flera delar främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, även om det finns variationer i detta mellan ämnen och mellan lärare. Undervisningen är mestadels målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Eleverna ges till viss del möjlighet att ta ansvar för sitt eget lärande genom att de ges strategier för detta. Elevernas möjligheter att påverka och utvärdera undervisningen behöver dock utvecklas. Undervisningens innehåll är till viss del anpassat till aktuell elevgrupp men elever som behöver utmaningar i sitt lärande riskerar att inte få den stimulans som de behöver.

Variation, struktur och aktivt lärarstöd

I Skolinspektionens granskning framkommer att undervisningen på Alströmergymnasiet sektor 3 mestadels är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Vidare är undervisningen för det mesta välstrukturerad, med tydliga genomgångar, sammanhang i genomgångar och ett logiskt flöde i uppgifterna. Dock framgår av lektionsobservationer och intervjuer att det finns skillnader mellan olika ämnen och olika lärare på skolenheten i hur mycket undervisningen varieras och hur strukturerad den är. Eleverna uppger i intervju att de får det aktiva lärarstöd som de behöver i undervisningen vilket också bekräftas i observationerna. På flera av lektionerna har lärarna skrivit upp lektionens planering på tavlan eller visar den på storbildskärm. Eleverna beskriver att lektionsplaneringarna också finns upplagda i deras digitala klassrum för respektive kurs. Ett flertal av lärarna går, som inledning, igenom lektionens planering muntligt med klassen/gruppen och anknyter till föregående lektion i ämnet. Vissa lektioner avslutas med att läraren kort berättar vad som ska ske nästa lektion i ämnet. När det gäller om och hur undervisningen varieras beskriver eleverna att det skiljer sig åt mellan lärare och ämne vilket också bekräftas vid lektionsobservationerna. De observerade lektionerna varieras genom att eleverna får arbeta enskilt, i par/grupp samt i helklass. Flera lärare varierar undervisningen på

ett välfungerande sätt genom att använda olika arbetssätt, som att till exempel låta eleverna diskutera olika case, titta på film med efterföljande diskussion, arbeta med olika typer av läs- och hörövningar men det finns också exempel på där eleverna arbetar med samma upplägg och innehåll under hela lektionstiden.

De elever som genomför delar av sin utbildning genom arbetsplatsförlagt lärande uppger att det finns en tydlig struktur i syfte, upplägg och genomförande av undervisningen ute på arbetsplatserna. Genom kontinuerliga trepartssamtal mellan lärare, elev och handledare följs det upp hur undervisningen bedrivs. Yrkeslärarna finns alltid tillgängliga så att eleverna kan kontakta dem för stöttning vid behov och det finns tydliga mål och syften utifrån aktuellt kursinnehåll som eleverna får med sig ut vid varje APL-period.

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Granskningen visar att eleverna till viss del får möjlighet att ta ansvar för sitt eget lärande genom att de ges strategier för detta i undervisningen. Av intervjuer framkommer att eleverna i år 1 arbetat med studieteknik och inlärningsstrategier och att samtliga elever inför utvecklingssamtal får reflektera över sitt eget lärande. På Barn- och fritidsprogrammet läser eleverna pedagogik och dessa elever talar mycket om strategier för inläring. Lärarna ger också flera exempel på hur de i undervisningen låter eleverna pröva olika strategier för lärande och vid någon av Skolinspektionens lektionsobservationer gav undervisande lärare eleverna läsförståelsestrategier.

Ytterligare visar granskningen att det varierar mellan ämnen och lärare huruvida eleverna är delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. I Skolenkäten våren 2022 svarade mer än hälften av eleverna att de ganska lite eller inte alls fick vara med och påverka hur de arbetar på lektionerna. Lärarna uppger i intervju att de anser att de försöker att få eleverna delaktiga utifrån innehåll och form där de exempelvis kan få påverka examinationsformer och att de är öppna för elevernas idéer men att eleverna själva inte är medvetna om att de är delaktiga eller att det innehåll som eleverna vill påverka är att sluta tidigt eller arbeta hemma. Eleverna beskriver att det ser olika ut i olika ämnen huruvida de får vara med att påverka planering av undervisningen. I något ämne kan läraren genom mindmaps ta reda på vad eleverna redan kan om ett ämne för att sedan planera innehållet efter detta och att andra lärare låter eleverna komma med förslag på innehåll och utförande. När det gäller utvärdering av undervisningen så framgår det att det visserligen ser olika ut och att det finns exempel på lärare som utvärderar under kursens gång men till stora delar så utvärderas undervisningen endast i den kursutvärdering som eleverna gör efter

avslutad kurs vilket innebär att det då är försent att eventuellt skruva på undervisningen utifrån innehåll och form.

Skolinspektionen rekommenderar lärarna att öka elevernas möjligheter till delaktighet både i planering och i utvärdering av undervisningen. Till exempel behöver lärarna beakta de synpunkter eleverna för fram och låta dessa påverka planering och genomförande av undervisningen för att på så vis göra eleverna mer delaktiga och skapa ett större intresse och motivation för skolarbetet.

Stimulans och anpassningar

Granskningen visar att undervisningens innehåll och arbetssätt i viss utsträckning är anpassat till aktuell elevgrupp men att undervisningen i vissa ämnen och för vissa lärare inte stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling. Av intervjuer och lektionsobservationer framkommer att det i flera ämnen och för flera lärare finns utrymme att få uppgifter med möjlighet till fördjupning och på olika nivåer. Det framkommer dock att denna möjlighet saknas i flera ämnen där eleverna, istället för att få fördjupning i ämnet, blir hänvisade till att göra något som de eventuellt behöver göra i något annat ämne eller läsa nästa kapitel i läroboken. Flera av lärarna uppger att det är ett större fokus på att anpassa för de elever som riskerar att inte nå betygsriterierna och att de elever som behöver mer utmaningar och fördjupningar inte får den stimulans de behöver.

Samtidigt visar granskningen att undervisningen innehåller inslag som stärker elevernas självförtroende att lära samt att lärarna uttrycker höga förväntningar på eleverna. Under några av de observerade lektionerna uppmuntrar lärarna eleverna genom att bekräfta dem i deras arbete och stärka dem genom att säga att de är på rätt väg och att de kommer att klara sina uppgifter. Det framkommer i intervjuer med rektorn och eleverna att lärarna ofta uttrycker höga förväntningar när de pratar om och med eleverna. Skolenheten har tillsammans med de andra skolenheterna på skolan under innevarande läsår haft ett utvecklingsområde kring ledning och stimulans där fokus legat på extra anpassningar. I Skolinspektionens enkät som gjordes under vårterminen 2022 med elever i år 2 svarar 42 procent av eleverna att lärarna sällan får dem att bli intresserade av skolarbetet. Utifrån detta resultat har skolenheten arbetat med ett prioriterat skolutvecklingsområde, "*elevansvar*" vilket i intervjuer och inskickat material innebär att eleverna förväntas ta mer ansvar för sina studier och bli mer "yrkesdugliga". Lärarna har tagit fram gemensamma riktlinjer kring inlämnande av uppgifter och examinationer samt utifrån när någon elev behöver ta igen en uppgift. Detta utvecklingsområde har tagits fram av rektorn och lärarna gemensamt utifrån att de sett att elevernas förmåga att ta ansvar sjunker över tid. Rektorn uppger att hen

låter lärarna styra hur detta utvecklingsområde ska arbetas med och lärarna säger att detta arbete tappats bort och inte följts upp. Det är för Skolinspektionens utredare oklart hur skolutvecklingsområdet ”*elevansvar*” ökar elevernas intresse för skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver anpassa undervisningen i innehåll och arbetsätt så att samtliga elever blir stimulerade och utmanade utifrån sina individuella förutsättningar för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionens granskning visar att inte alla elever på Alströmergymnasiet sektor 3 får möjlighet till utmaningar och fördjupning i samtliga ämnen/kurser. Eleverna kan i vissa ämnen bli hänvisade till att läsa på något i andra ämnen om de är färdiga med ett område. Lärarna försöker anpassa undervisningen efter sina elevers behov men lägger sitt största fokus på att anpassa för de elever som riskerar att inte nå upp till ett godkänt betyg. Det framgår heller inte av granskningen hur skolutvecklingsområdet ”*elevansvar*” ökar elevernas intresse och motivation för skolarbetet.

Enligt skollagen ska hänsyn tas elevers olika behov. Elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna under ledning av rektorn skapar en flexibel undervisning, där alla elever oavsett var de befinner sig i sin kunskapsutveckling, får arbeta med ett utmanande innehåll på lämplig nivå. Genom att samtliga elever får möjlighet att få uppgifter och aktiviteter som utvecklar och utmanar deras tänkande bör förutsättningar för elevernas intresse och motivation för skolarbetet öka. Samtliga lärare behöver erbjuda en större variation av uppgifter att välja mellan för elever och att extra uppgifter som erbjuds elever som snabbt blir klara är av fördjupande karaktär, snarare än upprepande.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, 2.1

Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen är följande. På Alströmergymnasiet sektor 3 bedrivs till stora delar ett medvetet arbete för att skapa trygghet. Detta omfattar även elevernas trygghet på sociala medier. Emellertid saknas ett samlat arbete att skapa förutsättningar för studiero samt ett gemensamt förhållningssätt kring hur lärarna agerar när studieron brister.

Trygghet

Granskningen visar att det bedrivs ett medvetet arbete för att skapa trygghet på skolenheten. Av inskickade dokument och i intervjuer framgår att elevernas upplevelser av trygghet kartläggs genom enkäter, kursutvärderingar, hälsosamtal och utvecklingssamtal. Resultaten analyseras av både lärare, elevhälsa och skolledning som sedan riktar insatser utifrån vad resultaten visar. Bland annat har omklädningsrum byggts om utifrån att eleverna signalerat att de känt sig otrygga där. En av skolans lärare har också fått ett uppdrag att samtala med samtliga klasser på sektorn kring nätetik då många kränkingsärenden på skolenheten handlat om nätkränkningar. Eleverna uppger i intervju att de känner sig trygga på skolenheten och att det finns en hög vuxennärvaro samt att de vet var de ska vända sig om något inträffar som skapar otrygghet. Genom att återkommande ha kontakt, exempelvis utifrån trepartssamtal, med elever och deras handledare ute när de är ute på APL fångar lärarna upp om det är så att eleverna av någon anledning inte känner sig trygga. Eleverna är delaktiga i framtagandet av skolenhetens ordningsregler och samtliga klasser arbetar med "den goda starten" vid läsårsstart som innehåller värdegrunds- och gruppskapade aktiviteter i syfte att stärka gemenskap i de olika klasserna. Lärare och annan personal rör sig i skolans lokaler under dagen och eleverna beskriver i intervju att de upplever att vuxna ser och fångar upp dem vid behov under hela skoldagen och inte bara under lektionstid. Skolenheten har också ett café som är en social mötesplats för både elever och personal på skolenheten.

Studiero

Granskningen visar att saknas ett samlat arbete för att skapa studiero, som eleverna är kontinuerligt delaktiga i. Av inskickade dokument och intervjuer framkommer visserligen att det finns gemensamma ordningsregler som eleverna till viss del varit med och tagit fram samt att studiero är något som diskuteras i de olika klasserna vid uppstarten av ett läsår. Samtliga intervjuade elever beskriver att det är skillnad mellan ämnen och lärare utifrån studiero och hur eventuell oro i klassrummet hanteras. På ett

av skolenhetens yrkesprogram var det under höstterminen 2022 stor oro i år 1. Mentorerna, som också undervisar i yrkesämnena, tog i samråd med elevhälsan ett beslut om att eleverna skulle ha fasta placeringar i klassrummet. Denna åtgärd är något som fungerat bra och eleverna berättar att det blivit mycket lugnare i klassen efter detta. Det är dock bara då eleverna har sina yrkesämnena som dessa placeringar gäller. I gymnasiegemensamma ämnen, med andra lärare, sitter eleverna som de själva väljer vilket innebär att det fortsatt är stor oro vid dessa lektioner. Lärarna och rektorn är medvetna om problematiken och uppger att när de kontaktat dessa lärare i syfte att säkerställa att eleverna har placeringar även i dessa ämnen så har de antingen inte fått svar eller fått svaret att klassrummet ser annorlunda ut och att det inte går att genomföra. Representanter för elevhälsan uppger att de undervisande lärarna ingår i olika arbetslag och inte har några gemensamma forum vilket kan vara en orsak till att det är svårt att få en samsyn bland alla. Rektorn säger att studieron är något som diskuteras och som samtliga elever är delaktiga i under "den goda starten" men att det sker programvis och inte gemensamt på sektorn. Däremot framkommer inga andra exempel på att eleverna kontinuerligt görs delaktiga i arbetet med studieron.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver, i delaktighet med samtliga elever, arbeta samlat för att upprätthålla och skapa gemensamma förhållningssätt och strategier för en god studieron i alla klasser/grupper.

Skolinspektionens granskning visar att det på Alströmergymnasiet sektor 3 saknas ett samlat och strategiskt arbete, där eleverna är tydligt delaktiga, för att förbättra studieron på skolenheten. Visserligen har man på skolan gemensamma ordningsregler men dessa följs inte av alla lärare. Vidare finns ingen uttalad samsyn bland lärarna gällande vilka åtgärder som ska vidtas när studieron brister.

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studieron. Enligt läroplanen ska alla som arbetar på skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Vidare framgår av läroplanen att skolans mål är att varje elev tar ett personligt ansvar för sina studier och sin studiemiljö. För att åstadkomma ett effektivt arbete med studieron krävs att skolan som helhet har ett gemensamt förhållningssätt kring detta arbete.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar ett samlat arbete på skolenheten med att skapa studiero. I arbetet bör samtliga elever också vara delaktiga. Det kan ske genom att till exempel eleverna i alla klasser ges möjlighet att själva komma med förslag på hur de vill att arbetet i klassrummen ska bedrivas och att dessa förslag ständigt hålls aktuella. För att skapa en miljö på skolan där all undervisning präglas av studiero behöver också fungerande och gemensamma forum skapas för lärarna att diskutera och komma överens om strategier och förhållningssätt. I detta arbete kan lärarna till exempel delge varandra goda exempel. På skolenheten har man kommit överens om hur de ska agera när studieron brister, men det framkommer också att överenskommelsen inte följs. Rektorn behöver därför tydliggöra vilka strategier som lärarna ska använda, så att insatserna blir likvärdiga på skolenheten samt följa upp att samtliga lärare arbetat så som man kommit överens om.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 22-25 a §§ skollagen

8 kap. 2-3 och 3 f §§ gymnasieförordningen

Gy11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i flera delar men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Rektorn analyserar både skillnader mellan resultat på nationella ämnesprov och betyg samt skillnader i betyg i olika kurser och för olika lärare samt över tid. Utifrån dessa analyser för rektorn diskussioner med lärare. Dock ser rektorn i begränsad omfattning till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. Även om rektorn ger lärarna tidsmässiga förutsättningar följer rektorn inte upp att lärarna kvalitetssäkrar sina bedömningar och betyg genom sambedömning i alla ämnen.

Diskussion och analys av omdömen och betyg

Skolinspektionens granskning visar att rektorn, i syfte att säkra likvärdighet, analyserar skillnader i kunskapsresultat och betyg i olika ämnen, kurser och år samt eventuella skillnader mellan resultat på nationella ämnesprov och kursbetyg. Rektorn för också diskussioner med lärare utifrån dessa analyser. Av inskickad dokumentation och i intervju framkommer att rektorn, förutom att följa upp kunskapsresultaten, vilket beskrivits i *Rektors ledarskap*, också följer klasser och kurser över tid och uppmärksammar avvikelser i bedömning. Om avvikelser upptäcks ställer rektorn frågor till den lärare som varit ansvarig för bedömningen för att få förklaringar till

avvikelserna. Det finns rutiner för bedömning av elevernas kunskaper utifrån deras APL genom kontinuerliga avstämningar mellan lärare och ansvarig handledare och också trepartssamtal där eleven deltar. Detta följs också upp av rektorn för att kvalitetssäkra bedömningar och betygsättning även för dessa kurser.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Av Skolinspektionens granskning framgår att rektorn i liten utsträckning ser till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar i samtliga ämnen. Vidare ger rektorn till viss del lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg i form av avsatt tid men följer inte upp att det sker i alla ämnen och av alla lärare. Av intervjuer och inskickat material framkommer att det finns ämneslagstid där sambedömning kan vara ett inslag. I de ämnen där nationella prov genomförs finns en organisation kring sambedömning där exempelvis elevprov avidentifieras och rättas och muntliga delar sambedöms av flera lärare. I de ämnen där nationella prov inte genomförs finns ingen uttalad struktur kring sambedömning och lärare beskriver i intervju att det ser olika ut i olika ämnen utifrån hur mycket och på vilka sätt sambedömning kan ske, men gemensamt är att det sker på lärarnas eget initiativ och inte följs upp av skolledningen. Skolenkäten våren 2022 visar att lärarnas uppfattning av hur det bedrivs ett arbete på skolenheten för att säkerställa att bedömningar och betyg är likvärdiga ligger långt under riket i genomsnitt. I intervju säger rektorn att hen ser att det finns behov av en tydlig och gemensam struktur för sambedömning i de olika ämneslagen och skolenhetens olika program men att hen har stort förtroende för lärarnas kompetens och därför inte styrt detta arbete.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och följa upp att samtliga lärare har förutsättningar att samverka och att lärarna samverkar kring kvalitetssäkring av sina bedömningar och betyg i syfte att skapa likvärdighet.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn visserligen ger tidsmässiga förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygsättning men följer inte upp att detta faktiskt sker i alla ämnen. Även om sambedömning på olika sätt sker strukturerat i de ämnen som eleverna gör nationella prov i så saknas denna systematik i övriga ämnen vilket är något som lärarna på skolan efterfrågar i hög grad.

Enligt skollagen ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas och rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med

denna lag och andra författningar. Vidare framhålls i Skolverkets allmänna råd om betyg och provning betydelsen av lärares samsyn för arbetet med rättvisande och likvärdiga betyg. Sambedömning beskrivs som ett betydelsefullt redskap för ökad likvärdighet, eftersom det bidrar till en gemensam syn på vad som ska bedömas och hur bedömningen ska gå till. Rektorn har en betydelsefull roll för att underlätta lärares arbete med rättvisande och likvärdiga betyg. Det innebär bland annat att se till att lärare får förutsättningar att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygssättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn ser till att samtliga lärare systematiskt samverkar i syfte att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg. Detta bör ske med en tydlig struktur för möten, innehåll och dokumentation som rektorn, i egenskap av skolans pedagogiska ledare, följer upp för att säkerställa att samverkan sker. Rektorn behöver se till att lärarna tillsammans med kollegor på den egna skolenheten och med ämneskollegor på andra skolenheter, diskuterar hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid bedömning, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer för att skapa en gemensam tolkning av kunskapskraven. Det kan också vara värdefullt att fördjupa samtalen genom att diskutera konkret elevexempel i ett visst ämne.

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Larsson

Beslutsfattare
Signerat av: Maria Larsson

X Maria Lodmark

Maria Lodmark
Föredragande
Signerat av: Maria Lodmark

I handläggningen av ärendet har även Ann Edvinsson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i betygssättningen? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 2-3 maj 2023. Besöket genomfördes av Ann Edvinsson, Matilda Hazard och Maria Lodmark. Intervjuer med representanter för sektorns elevhälsa samt rektorn gjordes digitalt.

Alströmergymnasiet sektor 3 är en skolenhet på Alströmergymnasiet i Alingsås kommun. Läsåret 2022/2023 har Alströmergymnasiet sektor 3 cirka 310 elever på programmen Barn-och fritid, Vård-och omsorg samt Samhällsprogrammet år 1-3. Skolenheten leds av en rektor.

Formulär för huvudmannens redovisning

Utvecklingsområde 1: Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever ges samma förutsättningar, oberoende av könstillhörighet.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
<ul style="list-style-type: none">• Utvecklingsområde 2: Rektorn och lärarna behöver anpassa undervisningen i innehåll och arbetssätt så att samtliga elever blir stimulerade och utmanade utifrån sina individuella förutsättningar för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

<ul style="list-style-type: none">• Utvecklingsområde 3: Rektorn och lärarna behöver, i delaktighet med samtliga elever, arbeta samlat för att upprätthålla och skapa gemensamma förhållningssätt och strategier för en god studiero i alla klasser/grupper.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
<ul style="list-style-type: none">• Utvecklingsområde 4 : Rektorn behöver leda och följa upp att samtliga lärare har förutsättningar att samverka och att lärarna samverkar kring kvalitetssäkring av sina bedömningar och betyg i syfte att skapa likvärdighet.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

